

Sygn. akt I C 117/23

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 stycznia 2024 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Tomasz Choczaj

Protokolant: Justyna Raj

po rozpoznaniu w dniu 11 stycznia 2024 roku w Sieradzu

na rozprawie

sprawy z powództwa P. P.

przeciwko J. M.

o zachówek

- zasądza od pozwanej J. M. na rzecz powoda P. P. kwotę 40 000,00 zł (czterdzieści tysięcy złotych) tytułem zachowku) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 3 lutego 2023 roku do dnia zapłaty,
- zasądza od powoda P. P. na rzecz pozwanej J. M. kwotę 8 591,64 zł (osiem tysięcy pięćset dziewięćdziesiąt jeden złotych 64/100) tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku do dnia zapłaty;
- oddala powództwo w pozostałej części;
- wyroкови w pkt 1 nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt I C 117/23

UZASADNIENIE

P. P. wniósł o zasądzenie od J. M. kwoty 150 000,00 zł tytułem zachowku wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 3 lutego 2023 r. do dnia zapłaty, a także o zasądzenie kosztów procesu.

Pozwana uznała powództwo do kwoty 40 000,00 zł, a w pozostałym zakresie wniosła o jego oddalenie oraz zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów procesu.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Strony są dziećmi zmarłego R. P., (**bezsporne**).

R. P. był schorowany, nie pracował zawodowo, nie miał prawa do renty i emerytury. Palil papierosy. Wymagał opieki, dlatego mieszkał

z pozwaną, która go utrzymywała. Dbala o jego potrzeby, jeździła do lekarzy. Chciała ona uregulować kwestię zamieszkiwanej przez nich nieruchomości, dlatego pomogła ojcu w postępowaniu o zasiedzenie. Na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Łasku, R. P. nabył nieruchomość położoną

w miejscowości C., składającą się z działek o numerach: (...), o łącznej powierzchni 3,03 ha. Ponadto R. P. był właścicielem nieruchomości również położonej w C., o powierzchni 0,3326 ha, składającej się z działek o numerach (...). Aktem notarialnym z 23 lipca 2014 r. R. P. darował pozwanej nieruchomość położoną w miejscowości C., składającą się z działek o numerach: (...) o łącznej powierzchni 3,03 ha. Budynek znajdujący się na działce o nr (...) został wzniesiony w 1965 r. Był drewniany, w złym stanie technicznym. Po dokonaniu darowizny, pozwana przystąpiła do jego remontu. Wykorzystała na ten cel oszczędności oraz środki pochodzące z zaciągniętego kredytu. Budynek został ocieplony. Zainstalowano nowe instalacje elektryczne, hydrauliczne oraz grzewcze. Położono nowy dach i wymieniono okna. Położono nowe podłogi, pomalowano ściany. Zadbano również o otoczenie budynku - teren działki został ogrodzony, położono również kostkę brukową, zadbane o ogród. Pozwana kupiła także sąsiadującą działkę od swojej ciotki. Powód w tym czasie przebywał w Holandii, do Polski przyjeżdżał sporadycznie na parę dni i pomieszkiwał w przedmiotowej nieruchomości. Nie pomagał finansowo w remoncie domu, **(dowód: częściowo zeznania powoda - k. 385 verte i nagranie rozprawy z 11 stycznia 2024 r. - płyta - koperta - k. 387, minuta od 00:44:17 do 00:52:49 w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami - k. 235 - 236 i nagraniem rozprawy z 1 czerwca 2023 r. - płyta - koperta - k. 387, minuta od 00:06:45 do 00:09:12 oraz od 00:11:25 do 00:25:05; zeznania pozwanej - k. 385 verte - 386 i nagranie rozprawy z 11 stycznia 2024 r. - płyta - koperta - k. 387, minuta od 00:52:49 do 01:09:35 w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami k. 231 - 232 i nagraniem rozprawy z 25 maja 2023 r. - płyta - koperta - k. 387, minuta od 00:06:10 do 00:38:03; zeznania świadka E. L. - k. 236 - 236 verte i nagranie rozprawy z 1 czerwca 2023 r. - płyta - koperta - k. 387, minuta od 00:28:50 do 00:41:52; zeznania świadka J. J. - k. 236 verte i nagranie rozprawy z 1 czerwca 2023 r. - płyta - koperta - k. 387, minuta od 00:41:52 do 00:52:07; zeznania świadka K. M. - k. 237 i nagranie rozprawy z 1 czerwca 2023 r. - płyta - koperta - k. 387, minuta od 00:52:07 do 01:05:19; zeznania świadka M. B. - k. 237 - 237 verte i nagranie rozprawy z 1 czerwca 2023 r. - płyta - koperta - k. 387, minuta od 01:05:19 do 01:27:12; częściowo zeznania A. P. - k. 384 verte i nagranie rozprawy z 11 stycznia 2024 r. - płyta - koperta - k. 38,7 minuta od 00:09:51 do 00:23:12; wypis aktu notarialnego - k. 38 - 40; wypis aktu notarialnego - k. 41 - 44; zawiadomienie - k. 46 - 46 verte; opinia biegłej L. B. - k. 282 - 369; zdjęcia - k. 78 - 88, k. 150 - 160 i k. 245, k. 247, k. 249- 250, k. 252 - 253, , k. 256 - 257, k. 261 - 265, k. 267 ; faktury i rachunki - k. 89 - 126 i k. 191 - 226).**

Powód nadużywał alkoholu oraz środków odurzających. Był poszukiwany przez policję. Gdy przyjeżdżał do Polski, nocował w domu pozwanej bez jej zgody, zachowywał się wtedy agresywnie wobec niej i ojca, którego nawet bił. Ubliżał pozwanej, która starała się go nie prowokować. Powód nie liczył się z tym, że siostra nie życzy sobie, aby ją odwiedzał i mieszkał w jej domu w czasie pobytu w Polsce. Jego zachowanie obserwowali jej małoletnie dzieci. Stosunki stron były na tyle złe, że nie traktowali się jak rodzeństwo, ale jak obcy ludzie, powód

o pozwanej mówił „ta Pani”. Powód nie zajmował się ojcem, nie interesował się jego stanem zdrowia, niełożył na jego utrzymanie. Sporadycznie do niego dzwonił. Mimo tego R. P. nigdy nie żalił się na syna, a podczas jego pobytu w domu, starał się nie wchodzić mu w drogę. Powód nie partycypował w kosztach pogrzebu i pochówku ojca, w dalszym ciągu przebywa

i pracuje w Holandii, **(dowód: częściowo zeznania powoda - k. 385 verte i nagranie rozprawy z 11 stycznia 2024 r. - płyta - koperta - k. 387, minuta od 00:44:17 do 00:52:49 w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami - k. 235 - 236 i nagraniem rozprawy z 1 czerwca 2023 r. - płyta - koperta - k. 387, minuta od 00:06:45 do 00:09:12 oraz od 00:11:25 do 00:25:05; zeznania pozwanej - k. 385 verte - 386 i nagranie rozprawy z 11 stycznia 2024 r. - płyta - koperta**

- k. 387, minuta od 00:52:49 do 01:09:35 w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami k. 231 - 232 i nagraniem rozprawy z 25 maja 2023 r. - płyta - koperta - k. 387, minuta od 00:06:10 do 00:38:03; zeznania świadka E. L. - k. 236
-236 verte i nagranie rozprawy z 1 czerwca 2023 r. - płyta - koperta - k. 387, minuta od 00:28:50 do 00:41:52; zeznania świadka J. J. - k. 236 verte i nagranie rozprawy z 1 czerwca 2023 r. - płyta - koperta - k. 387, minuta od 00:41:52 do 00:52:07; zeznania świadka K. M. - k. 237
i nagranie rozprawy z 1 czerwca 2023 r. - płyta - koperta - k. 387, minuta od 00:52:07 do 01:05:19; zeznania świadka M. B. - k. 237 - 237 verte i nagranie rozprawy z 1 czerwca 2023 r. - płyta - koperta - k. 387, minuta od 01:05:19 do 01:27:12; częściowo zeznania A. P. - k. 384 verte
i nagranie rozprawy z 11 stycznia 2024 r. - płyta - koperta - k. 38,7 minuta od 00:09:51 do 00:23:12; wydruki z wiadomości tekstowych - k. 48 - 70 i k. 162 - 184; pismo - k. 71 i k. 185; wezwanie - k. 72 i k. 186; zawiadomienie k. 73 i k. 187).

Sąd Rejonowy w Łasku postanowieniem z 16 stycznia 2023 r. wydanym w sprawie o sygn. akt I Ns 675/22 stwierdził, że spadek po R. P., zmarłym 20 października 2019 r. w C., na podstawie ustawy, z dobrodziejstwem inwentarza, nabyły dzieci spadkodawcy: P. P. i J. M. w 1/2 części każde z nich, **(bezsporne)**.

Wartość nieruchomości darowanej przez R. P. pozwanej - według stanu na dzień dokonania darowizny i według cen na dzień szacowania - wynosi 292 300,00 zł. Wartość działki nr (...) wynosi 165 500,00 zł, nr 314 - 6 700,00 zł, nr 355 - 2 100,00 zł, nr 406 - 4 800,00 zł, nr 93 - 9 400,00 zł i nr 94 - 103 800,00 zł. Wartość nieruchomości wchodzącej w skład spadku po R. P. wynosi 69 500,00 zł, **(dowód: opinia biegłej L. B. - k. 282 - 369)**.

Pismem z 23 stycznia 2023 r. powód wezwał pozwaną do zapłaty tytułem zachowku kwoty 150 000,00 zł w terminie 7 dni od dnia odebrania wezwania. Pismo to pozwana odebrała 26 stycznia 2023 r., **(dowód: wezwanie wraz ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru - k. 11 - 13)**.

Powyższy stan faktyczny częściowo jest bezsporny, gdyż Sąd oparł go o zgodne twierdzenia stron i o dokumenty, których prawdziwość i rzetelność nie była przez nie negowana.

Sąd ustalił stan faktyczny również w oparciu o opinię biegłej ds. wyceny nieruchomości, którą uznał za jasną i wnikliwą. Z tego względu Sąd pominął wniosek powoda o dopuszczenie dowodu z jej uzupełniającej opinii, którego przeprowadzenie znacznie wydłużyłoby niniejsze postępowanie.

Sąd nie dał wiary zeznaniom powoda w zakresie, w jakim twierdził, iż przekazywał ojcu pieniądze, że partycypował w remoncie przedmiotowej nieruchomości, że pozwana nękała ich matkę, kupowała ojcu alkohol i papierosy, za które potem żądała pieniędzy, że przed dokonaniem darowizny były czynione nakłady na darowaną działkę, że jego ojciec w czasie wspólnego spożywania alkoholu też używał wobec niego przemocy fizycznej. Jego zeznania w tym zakresie są gołosłowne, sprzeczne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego, a także sprzeczne z zeznaniami pozwanej i świadków E. L., J. J., K. M., M. B. i częściowo z zeznaniami świadka A. P..

Sąd nie dał wiary twierdzeniom świadka A. P. w zakresie, w jakim twierdziła, że powód codziennie dzwonił do ojca, miał z nim kontakt, że pozwana chciała opuścić ojca, który wymuszał od niej pieniądze na alkohol, wyłączał jej prąd w domu, gnębił ją. Powyższe zeznania są gołosłowne i sprzeczne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego oraz zebrany w sprawie materiałem dowodowym w postaci zeznań pozwanej i innych przesłuchanych

w sprawie świadków.

Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka K. W., kolegi powoda, gdyż są one stronnicze i sprzeczne z pozostałym zebrany w sprawie materiałem dowodowym. Ponadto świadek ten nie był on dostatecznie zorientowany w sytuacji stron oraz w relacjach powoda z ojcem. Bywał w domu pozwanej tylko w obecności powoda. Spożywali wtedy alkohol, a wszelkie informacje uzyskiwał od powoda.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Roszczenie powoda co do zasady zasługiwało na uwzględnienie.

Podstawę prawną żądania powoda stanowi art. 991 k.c., w myśl którego zstępny, małżonkowi oraz rodzicom spadkodawcy, którzy byliby powołani do spadku z ustawy, należą się, jeżeli uprawniony jest trwale niezdolny do pracy albo jeżeli zstępny uprawniony jest małoletni - dwie trzecie wartości udziału spadkowego, który by mu przypadął przy dziedziczeniu ustawowym, w innych zaś wypadkach - połowa wartości tego udziału (§ 1). Jeżeli uprawniony nie otrzymał należnego mu zachowku bądź w postaci uczynionej przez spadkodawcę darowizny, bądź w postaci powołania do spadku, bądź w postaci zapisu, przysługuje mu przeciwko spadkobiercy roszczenie o zapłatę sumy pieniężnej potrzebnej do pokrycia zachowku albo do jego uzupełnienia (§ 2).

Uzupełnieniem tego przepisu jest art. 1000 k.c., który stanowi, iż w sytuacji, gdy uprawniony do zachowku nie może otrzymać od spadkobiercy należnego mu zachowku, może żądać od osoby, która otrzymała od spadkodawcy darowiznę doliczoną do spadku, sumy pieniężnej potrzebnej do uzupełnienia zachowku. Takie samo roszczenie przysługuje uprawnionemu w sytuacji, gdy w ogóle nie istnieje spadkobierca, w stosunku do którego można by skierować swoje roszczenie na podstawie art. 991 § 2 k.c. Wprawdzie przepis stanowi o sumie pieniężnej potrzebnej do uzupełnienia zachowku, nie powinno jednak budzić wątpliwości, że uprawniony do zachowku może kierować swoje roszczenia przeciwko obdarowanym także w sytuacji, gdy nie otrzymał żadnej korzyści ze spadku, jak też od zobowiązanych spadkobierców tytułem wypłaty części zachowku.

W niniejszej sprawie bezspornym jest, że w skład spadku po zmarłym R. P. wchodzi nieruchomość położona w C., składająca się z działek o numerach: 125, 354 i 405. Ponadto bezspornym jest również i to, że na rzecz pozwanej ojciec stron dokonał darowizny nieruchomości również położonej w C., składającej się z działek o numerach: 126, 314, 355, 406, 93 i 94, o łącznej powierzchni 3,03 ha .

Przy obliczeniu zachowku dolicza się do spadku darowizny dokonane przez spadkobiercę (art. 993 k.c.). Wartość przedmiotu darowizn ustala się według stanu na dzień dokonania darowizny, a według cen z chwili ustalania zachowku (art. 995 §2 k.c.).

Mając powyższe na uwadze oraz zgromadzony w sprawie materiał dowodowy należało ustalić, że wartość spadku zamyka się kwotą 69 500,00 zł. Zatem udział powoda ze spadkobrania wynosi 34 750,00 zł. Wartość darowizny to kwota 292 300,00 zł. Zatem łącznie wartość spadku i darowizny zamyka się kwotą 361 800,00 zł. Udział każdego ze spadkobierców wynosi zatem 180 900,00 zł, a połowa udziału 90 450,00 zł. Odliczając od kwoty 90 450,00 zł kwotę wartości udziału w spadku, tj. kwotę 34 750,00 zł, otrzymujemy kwotę należną z tytułu uzupełnienia zachowku w wysokości 55 700,00 zł, a nie kwotę żadaną w pozwie.

Mając na uwadze zebrany w sprawie materiał dowodowy należy uznać jednak za zasadne żądanie obniżenia zachowku do kwoty 40 000,00 zł z uwagi na niewłaściwe postępowania powoda względem spadkodawcy i pozwanej.

Sąd stosuje prawo materialne - w tym również art. 5 k.c. - powinien rozważyć, czy ze strony uprawnionego nie zachodzi nadużycie prawa podmiotowego. Jednakże okoliczności, które miałyby stanowić podstawę do uznania, że wykonywanie przez uprawnionego jego prawa nie zasługuje na ochronę, powinny być udowodnione, a ciężar udowodnienia tych okoliczności spoczywa w tym wypadku na pozwanej (art. 6 k.c.).

W doktrynie i orzecznictwie konsekwentnie wskazuje się, iż zakres zastosowania powyższego przepisu powinien być jednak stosunkowo wąski, bowiem ocena sądu, czy żądanie zapłaty sumy odpowiadającej wysokości zachowku stanowi nadużycie prawa podmiotowego, nie powinna pomijać, że prawa osoby uprawnionej do zachowku wynikają z ustawy i służą urzeczywistnieniu obowiązków moralnych, jakie spadkodawca ma wobec swoich najbliższych (patrz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2004 r., PiP 2006, z.6, s.111). Względy te nakazują szczególną ostrożność przy podejmowaniu oceny o nadużyciu prawa żądania zapłaty sumy pieniężnej odpowiadającej wysokości zachowku, która nie może opierać się jedynie na ogólnym odwołaniu się do klauzuli generalnej zasad współżycia (patrz: wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 9 maja 2013 r., I ACa 334/13; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 24 lutego 2014 r., I ACa 1204/13; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 31 marca 2011 r., OSAB 2011, z.1, poz.21; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 17 czerwca 2014 r., I ACa 1527/13). Zatem obniżenie wysokości zachowku może mieć miejsce w przypadkach zupełnie wyjątkowych. W doktrynie wskazuje się, że już samo pozbawienie uprawnionego do zachowku korzyści ze spadku w drodze dziedziczenia jest dla niego okolicznością krzywdzącą i dolegliwą, a stanu tego nie powinno jeszcze pogłębiać ograniczenie możliwości realizacji roszczeń z tytułu zachowku. W świetle zgodnego stanowiska orzecznictwa i doktryny prawa cywilnego przy ocenie istnienia podstaw do zastosowania art. 5 k.c. należy brać wszystkie okoliczności konkretnego przypadku, zachodzące tak po stronie zobowiązanego do zapłaty zachowku, jak i po stronie uprawnionego do zachowku (patrz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2009 r., IV CSK 163/09, LEX nr 527197).

Podobne poglądy występują także w piśmiennictwie. B. J. (patrz Kodeks cywilny. Komentarz. Tom I. Część ogólna, red. J. Gudowski, Warszawa 2021) wskazuje, że „Mimo doniosłych względów towarzyszących wprowadzeniu instytucji zachowku całkowicie trafne jest stanowisko, że na podstawie art. 5 może nastąpić nieuwzględnienie żądania zapłaty zachowku w całości lub w części /.../ /.../ Towarzyszące systemowi zachowku założenie, że prawa osoby uprawnionej do zachowku służą urzeczywistnieniu obowiązków moralnych, jakie spadkodawca ma wobec swoich najbliższych, realizuje się w pełni dopiero po stwierdzeniu, że osoby uprawnione do zachowku urzeczywistniły również obowiązki moralne (a częstokroć - także prawne), które miały względem spadkodawcy, zwłaszcza jeśli u schyłku życia potrzebował on ich wsparcia i pomocy”. W powyższym źródle wskazano również, że fakt niedokonania wydziedziczenia przez spadkodawcę nie może stanowić samoistnej podstawy odmowy zastosowania art. 5 k.c., a to z uwagi na dość niski poziom świadomości prawnej oraz względy kulturowe, które sprawiają, że spadkodawca nie decydując się na wydziedziczenie liczy jednak na niedochodzenie zachowku przez osoby formalnie do tego uprawnione. Z kolei S. K. (patrz Kodeks cywilny. Komentarz. Tom I. Część ogólna, red. M. Fras, M. Habdas, Warszawa 2018) wyraził aprobatę pod adresem wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 14 maja 2015 r. (sygn. akt I ACa 54/15) wskazując, że „Trafnie Sąd ten zauważa, że specyfika roszczenia o zachowek polega na tym, iż przyznanie prawa do zachowku służy urzeczywistnieniu obowiązków moralnych, jakie spadkodawca ma względem osób najbliższych, ma ono więc charakter etyczny, co umożliwi obniżenie kwoty należnego zachowku lub nawet jego pozbawienie z uwagi na art. 5 k.c.” (patrz także M. Załucki, Wydziedziczenie w prawie polskim na tle porównawczym, s. 390 i n.; E. Skowrońska - Bocian, Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga czwarta. Spadki, Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1999, s. 991).

Mając powyższe na uwadze należy zatem uznać, że gdy okoliczności faktyczne sprawy potwierdzają zły, zawiniony przez osobę najbliższą, stan relacji ze spadkodawcą, ale nie mający cech odpowiadających warunkom do jego wydziedziczenia, szczególnie w zakresie swojej intensywności w przejawach złej woli po stronie dochodzącego zachowku, świadczenie to, w odwołaniu się do sprzeczności jego roszczenia z zasadami współzycia społecznego, może zostać stosunkowo obniżone.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy daje podstawę do stwierdzenia, że stan relacji powoda z ojcem był zły i zawiniony przez powoda. Powód przez wiele lat nadużywał alkoholu i brał narkotyki, nie interesował się ojcem, nie kontaktował się z nim, nie pomagał mu, nie opiekował się nim. Mieszkał w Holandii, a w Polsce bywał sporadycznie. Kiedy przebywał w C. powód zachowywał się względem ojca niewłaściwie, był wobec niego agresywny bił go, nie okazywał mu szacunku. Powyższe czyni jego żądanie w części przekraczającej kwotę 40 000,00 zł za sprzeczne z zasadami współzycia społecznego.

Zasadne jest także żądanie obniżenia zachowku z uwagi na niewłaściwe postępowanie powoda względem pozwanej.

Sąd Najwyższy dopuścił możliwość obniżenia wysokości zachowku na podstawie art. 5 k.c. ze względu na szczególne okoliczności występujące w relacjach między uprawnionym do zachowku a zobowiązanym do jego zapłaty, a więc gdy z wyjątkowych przyczyn dotyczących okoliczności leżących po stronie tych osób, przyznanie zachowku w pełnej wysokości naruszałoby zasady współzycia społecznego (patrz: uchwała z 19 maja 1981 r., III CZP 18/81, OSNCP z 1981 r., nr 12, poz. 228; wyrok z 25 stycznia 2001 r., IV CKN 250/00, niepublikowany; wyrok z 7 kwietnia 2004 r., IV CK 215/03, niepublikowany).

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że powód zachowywał się niewłaściwie wobec pozwanej, która zmuszona była go wymeldować. Nocował w jej domu bez jej zgody, zachowywał się wobec niej agresywnie, ubliżał jej. Powyższe czyni jego żądanie w części przekraczającej kwotę 40 000,00 zł również za sprzeczne z zasadami współzycia społecznego.

W niniejszej sprawie pozwana uznała powództwo do kwoty 40 000,00 zł. Sąd jest związany uznaniem powództwa, chyba że uznanie jest sprzeczne z prawem, zasadami współzycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa.

Konsekwencją uznania powództwa jest uwzględnienie go bez konieczności przeprowadzania postępowania dowodowego. Jeżeli sąd przyjmie, iż uznanie nie zmierza do obejścia prawa, nie jest sprzeczne z prawem, czy zasadami współzycia społecznego, obowiązany jest wydać wyrok zgodny z żądaniem pozwu.

W niniejszej sprawie Sąd uznał, iż w rozpoznawanej sprawie nie zachodziły jakiegokolwiek przesłanki uzasadniające kwestionowanie uznania powództwa przez pozwaną.

Mając na uwadze powyższe, Sąd orzekł, jak w pkt 1 wyroku, na podstawie art. 991 k.c. i oddalił powództwo w pozostałej części, o czym orzekł, jak w pkt 3 wyroku.

O odsetkach ustawowych za opóźnienie, Sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu na podstawie art. 481 k.c. Pismem z 23 stycznia 2023 r. powód wezwał pozwaną do zapłaty tytułem zachowku kwoty 150 000,00 zł - w terminie 7 dni od dnia odebrania wezwania. Pismo to pozwana odebrała 26 stycznia 2023 r., zatem 2 lutego 2023 r. roszczenie o zapłatę tej kwoty stało się wymagalne, a w dniu następnym pozwana pozostawała w zwłoce.

O kosztach procesu Sąd orzekł, jak w pkt 2 wyroku, na podstawie art. 100 k.p.c.

Powód poniósł koszty procesu w wysokości 12 917,00 zł, w tym koszty zastępstwa prawnego w wysokości 5 400,00 zł, które zostały ustalone na podstawie § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (tekst jedn.,

Dz. U. z 2023 r., poz. 1964 ze zm.), powiększone o kwotę 17,00 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz o kwotę 7 500,00 zł tytułem opłaty stosunkowej od pozwu.

Pozwana poniosła koszty procesu w wysokości 16 546,90 zł, w tym koszty zastępstwa prawnego w wysokości 5 400,00 zł, ustalone na podstawie § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (tekst jedn., Dz. U. z 2023 r., poz. 1964 ze zm.), powiększone o kwotę 11 129,90 zł tytułem zaliczek na opinie biegłych i o kwotę 17,00 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa

W związku z tym, że powód wygrał sprawę w 27 %, to należy uznać, iż wygrał koszty procesu w wysokości 3 487,59 zł (27 % z 12 917,00 zł). Natomiast pozwana wygrała sprawę w 73 %, co oznacza, że wygrała koszty procesu w 12 079,23 zł (73 % z 16 546,90 zł). Zatem Sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanej różnicę powyższych kwot, czyli kwotę 8 591,64 zł.

Z uwagi na uznanie powództwa do kwoty 40 000,00 zł, Sąd orzekł, jak w pkt 4 wyroku, na podstawie art. 333 § 1 pkt 2 k.p.c.